

บทคัดย่อ

T 162841

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : บทบาทของพนักงานอัยการในการคุ้มครองสิทธิเด็กที่กระทำ
ความผิดในคดีอาญา

ผู้เขียน : นางสาวอัจฉรา สุวรรณศรีสาคร

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ สุขสมัย สุทธิบัติ ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ตรีภูต วินิจฉัยภาค

บทบาทของพนักงานอัยการของไทยในการคุ้มครองสิทธิเด็กที่กระทำความผิด
ในคดีอาญานั้น ปัจจุบันมีปัญหาและข้อจำกัดอยู่มาก เนื่องจากพนักงานอัยการมีหน้าที่
ฟ้องผู้กระทำความผิดหรือนำผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งจะ
ตรงข้ามกับแนวความคิดที่ใช้ครอบครัว ชุมชน และสังคมการบำบัด แก้ไข หรือเยียวยา
เด็ก ที่กระทำความผิดอาญา แทนการใช้ราชทัณฑ์เพื่อการลงโทษให้เจ็บทรมาน โดยแบ่ง
ปัญหาออกเป็น 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ

ปัญหาด้านกฎหมาย แม้กฎหมายจะบัญญัติให้ดุลพินิจแก่พนักงานอัยการที่จะ
พิจารณาจากหลักฐานหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กที่ว่าจะสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องคดีอาญา
ที่เด็กถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญา หรือให้ดุลพินิจแก่พนักงานอัยการที่จะ
พิจารณาว่าสมควรสั่งฟ้องหรือ ไม่สั่งฟ้องคดีที่เด็กถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิด
อาญาตามความเห็นของพนักงานสอบสวนหรือผู้อำนวยการสถานพินิจก็ตาม แต่
กฎหมายก็ไม่ได้ให้เครื่องมือประกอบการใช้ดุลพินิจในการสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องคดี
ของพนักงานอัยการแต่อย่างใด จึงทำให้พนักงานอัยการไม่กล้าที่จะใช้ดุลพินิจดังกล่าว

T 162841

ปัญหาด้านองค์กรอัยการ ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าองค์กรอัยการยังขาดแคลนงบประมาณและบุคลากรเป็นจำนวนมาก จึงเป็นปัญหาต่อการคุ้มครองสิทธิเด็กในคดีอาญาได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ปัญหาด้านพนักงานอัยการ การคุ้มครองสิทธิเด็กในคดีอาญาของพนักงานอัยการนั้นเป็นทางศาสตร์และศิลป์ จึงต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ นอกจากความรู้ด้านกฎหมายแล้ว ยังต้องมีความรู้ด้านสังคมวิทยา ด้านจิตวิทยา และด้านอื่น ๆ ที่สำคัญจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในคดีแต่ละคดีในตัวเด็กแต่ละคนด้วย ซึ่งระบบการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเป็นพนักงานอัยการในปัจจุบัน มุ่งเน้นเฉพาะการเลือกบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านกฎหมายเป็นสำคัญ และการพัฒนาความเชี่ยวชาญในภายหลังการเป็นพนักงานอัยการก็ยังมีข้อจำกัดอยู่มาก จึงทำให้บางคดีสิทธิเด็กไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างที่ควรจะเป็นหรืออย่างที่เด็กควรจะได้รับ

ดังนั้น ถ้าหากปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไขอย่างเป็นภาพรวมทั้งระบบ ตั้งแต่ในขั้นตอนการสอบสวน ขั้นตอนการพิจารณาคดีในชั้นศาลและภายหลังมีคำพิพากษาแล้ว โดยพนักงานอัยการเปลี่ยนแนวความคิดในกรณีเด็กเป็นผู้กระทำความผิดอาญา จากเดิมที่มุ่งนำเด็กเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยการฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้เด็กได้รับการลงโทษจากการกระทำความผิดอาญาดังกล่าว มาเป็นการมุ่งให้ความคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของเด็ก เปลี่ยนบทบาทในกรณีเด็กเป็นผู้กระทำความผิดอาญา จากเดิมเป็นผู้ฟ้องคดี (Prosecutor) เพื่อนำเด็กเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา มาเป็นผู้ปิดเด็กออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Diversion) เพื่อการเยียวยา แก้ไข และปรับปรุงความคิดและความพฤติกรรมของเด็ก หรือเพื่อให้โอกาสเด็กได้กลับตนเป็นคนดีของสังคม ไม่กลับไปกระทำความผิดอาญาอีก และเพิ่มบทบาทการดำเนินการให้ปล่อยตัวเด็กที่ถูกคุมตัวหรือถูกคุมขังโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากเด็กเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของประเทศชาติในอนาคต เพื่อการนี้จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อให้บทบาทของพนักงานอัยการในการคุ้มครองสิทธิเด็กที่กระทำความผิดในคดีอาญาในประเทศไทยได้รับการพัฒนาและมีประสิทธิภาพในมาตรฐานสากลต่อไป

ABSTRACT

TE162841

Thesis Title : The Role of the Prosecutor in Rendering Protection to
The Child's Right as a Criminal Offender

Student's Name : Miss Achara Suwansrisakhon

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2002

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Suksmai Suttibodee Chairperson
2. Mr. Trakul Winitnaiyapak

Currently, there are certain problems and limitation related to the role of Thai prosecutor in rendering the protection to the child's right as a criminal offender because the prosecutor is one who brings criminal charges against the offender or brings the offender to the criminal justice system, a concept which is contrary to their rehabilitation of a child offender by the family, community or society rather than imposing deterrent punishment. The problems associated with role of the prosecutor in rendering the protection to the child's rights are of three aspects as follows:

The problems related to the law. Though the law may provide that the prosecutor can use his discretion, after the review of the relevant fact and evidence, to prosecute or not to prosecute the child as an offender. The law also provides that the prosecutor may use his discretion to prosecute or not to prosecute the child as an offender in spite of the

TE162841

judgement of the interrogating officer or the Director of the Detention Center. However, the law does not provide any guidelines in using such discretion. As result, the prosecutor always refrains form using discretion.

The problems related to the prosecution agency. Currently, we have to admit that the the prosecution agency has insufficient budget and personnel to effectively cope with the problem of rendering protection to the child's right as offenders.

The problems related to the prosecutor. The rendering protection to the child's right requires both knowledge and tactic; therefore, the prosecutor must be a knowledgeable and experienced person. In addition to the knowledge in law, he must also be knowledgeable in such areas as psychology and sociology. Most important of all, he must be familiar with the nature of the case as well as the individual child offender. However, the present recruitment of prosecutor system is through competitive qualifying examination with emphasis on legal experience, redering a limited development of specialization in other areas at a later stage. In such event the child offender in certain cases may not acquire sufficient protection of his right.

However, if the problems in the whole system which include the police investigation stage, court proceeding and post sentencing process should be revised, giving more protection and welfare to the child rather than treating him as an offender. The child should be diverted from the justice system for rehabilitation rather than punishment so that the child's

TE162841

behavior and conception could be better corrected to enable him to return to the society as a reformed person and refraining from further committing crimes. The role of the prosecutor in seeking the release of the child detained of illegally incarcerated should be increased as children are regarded as great future asset of the nation. Certain laws should be amended to increase the role of the prosecutor in rendering protection to the child's right more efficiently in line with the universal standard.